

Türkiye’de ulusal veteriner anatomi kongrelerinde sunulan bildiriler: bir eğilim analizi

Ömer Gürkan DİLEK, Yasin DEMİRASLAN, İftar GÜRBÜZ

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Burdur/TÜRKİYE

Anahtar Kelimeler:

bildiri
eğilim
kongre
veteriner anatomi

Key Words:

proceeding
trend
congress
veterinary anatomy

Geliş Tarihi: 25.09.2019
Kabul Tarihi: 31.10.2019
Yayın Tarihi: 31.12.2019
Makale Kodu: 516280

Sorumlu Yazar:
ÖG. DİLEK
(ogdilek@gmail.com)

ORCID:
ÖG. DİLEK: 0000-0002-5717-3928
Y. DEMİRASLAN: 0000-0003-3612-6142
İ. GÜRBÜZ: 0000-0001-9460-0645

Bu makale 13-16 Eylül 2017 tarihleri arasında Sandıklı, Afyonkarahisar’da yapılan 1. Uluslararası Türkiye Veteriner Anatomi Kongresi’nde poster bildiri olarak sunulmuştur.

ÖZ

Bu çalışma 2000-2015 yılları arasında Türkiye’de yapılan veteriner anatomi kongrelerinde sunulmuş bildirilerin bazı özellikler bakımından eğilimlerini belirlemek amacıyla yapıldı. Çalışmada 2000-2015 yılları arasında Türkiye’de yapılan veteriner anatomi kongrelerinde sunulmuş bildiriler kullanıldı. Bildiriler yıl-sistem, yıl-hayvan türü, cinsiyet-sistem, cinsiyet-hayvan türü şeklinde sınıflandırıldı. Verilerin frekans (f) ve yüzde (%) değerleri Microsoft Excel 2010 programında hesaplandı. Çalışmada yıl-sisteme göre yapılan sınıflandırmada en çok bildirinin (f: 65, % 14.7) 2015’ de yayınlandığı görüldü. Aynı sınıflandırmada en çok bildirinin hareket sistemine (f: 89, % 20.1) ait olduğu belirlendi. Yıl-hayvan türüne göre yapılan değerlendirmede bildirilerde en çok köpeğin (f: 62, % 12.35) kullanıldığı görüldü. Cinsiyet-sisteme göre yapılan analizde kadın ve erkek araştırmacıların en çok hareket sistemi ile ilgili araştırma konularına(kadın; f: 24, % 24, erkek; f: 65, % 18.90) yöneldiği tespit edildi. Cinsiyet hayvan türüne göre yapılan analizde kadın ve erkek araştırmacıların bildirilerinde en çok köpeği (kadın; f: 15, % 12.82, erkek; f: 47, % 12.24) kullandıkları saptandı. Sonuç olarak Türkiye’de veteriner anatomi alanında düzenlenmiş ulusal kongrelerde sunulan bildiriler bazı özellikler bakımından değerlendirilerek, yönelimler belirlenmeye çalışılmıştır.

Researches which presented at national veterinary anatomy congresses in Turkey: a trend analysis

ABSTRACT

This study was conducted in order to determine the trends of presented researches in the field of Veterinary Anatomy Congresses in Turkey between 2000 and 2015 at terms of certain qualification. In the study, congress proceedings were presented in the veterinary anatomy congresses held between 2000 and 2015 in Turkey. Congress proceedings were classified according to year-system, year-animal species, gender-system, gender-animal species. Frequency and percentage values of data were calculated by using Microsoft Excel 2010 programme. In the year-system classification of the study most of proceedings (f: 65, % 14.7) were found to be published in 2015. In the same classification, most of proceedings were belong to locomotor system (f: 89, % 20.1). In the evaluation conducted according to year-animal species, dog was found to be most commonly used in scientific studies. In the gender-system analysis, women and men mostly preferred the motion system on the proceedings (woman; f: 24, % 24, men; f: 65, % 18.90). In the gender-animal species analysis, women and men mostly research on dogs (woman; f: 15, % 12.82, men; f: 47, % 12.24). As a result, the reports presented in the national congresses that organized veterinary anatomy in Turkey were evaluated in terms of some features and tried to determine the orientations.

GİRİŞ

Veteriner anatomi, veteriner cerrahların eğitim uygulamalarında sıklıkla başvurdukları bir anabilim dalıdır. Bu alanda gelişen teknoloji, anatomi eğitiminde ve anatomik araştırmalarda da kullanılmaktadır (1). Türkiye’de veteriner anatomi çalışmalarında teknolojik gelişmelerden yararlanarak belirli bir eğilimin yön verip vermediği bilinmemektedir.

Akademik disiplinlerde üretilen yeni fikirler bilimsel makaleler aracılığıyla paylaşılmaktadır. Bu nedenle bilgi üretilir ve akademik iletişim etkinleştirilir. Akademisyenler doğru ve güvenilir bilgi üretmek için çalışan bilim insanlarıdır (2). Staton-Spicer ve Wulf (3), bir disiplinin çalışma alanını belirlemede en kabul edilebilir yolun, bu disiplin üzerinde yapılan çalışmaların değerlendirilmesi olduğunu bildirmiştir. Cohen ve ark. (4) belirli bir disiplin üzerinde yapılan çalışmaların incelenmesinin, bu disiplin üzerinde çalışma yapmak isteyenlere gösterebileceğini

ortaya koymuştur. Bununla birlikte bilimsel araştırma sonuçlarının sentezi, daha sonraki bilimsel araştırmaların politikalarına ve uygulamalarına yön verdiği bildirilmiştir (2).

Türkiye’de bilimsel araştırma trendlerini belirlemeye yönelik farklı alanlarla ilgili çok sayıda çalışma yapılmıştır (5-12). Ancak veteriner anatomi alanında kongrelerde sunulan bildirilerin değerlendirildiği herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çalışma 2000-2015 yılları arasında Türkiye’de yapılan veteriner anatomi kongrelerinde sunulmuş bildirilerin bazı özellikler bakımından eğilimlerinin belirlenmesini amaçlamıştır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Çalışmada 2000-2015 yılları arasında Türkiye’de yapılan ulusal veteriner anatomi kongrelerinde sunulmuş bildiriler kullanıldı. Bildiriler yıl-sistem, yıl-hayvan türü, cinsiyet-sistem, cinsiyet-hayvan türü şeklinde sınıflandırıldı. Yıl-sistem gruplandırılmasında 442 bildiri, yıl-hayvan türüne göre 502, cinsiyet-sisteme göre 444, cinsiyet-hayvan türüne göre ise 501 adet bildiri değerlendirildi. Verilerin frekans (f) ve yüzde (%) değerleri Microsoft Excel 2010 programında hesaplandı.

BULGULAR

Tablo 1-4’de çalışmada elde edilen bulgular sunuldu. Yıl-sistem gruplandırılmasına göre en çok bildirinin (f: 65, % 14.7) 2015 de yayınlandığı görüldü. Aynı sınıflandırmada en çok bildirinin hareket sistemine (f: 89, % 20.1) ait olduğu belirlendi. Yıl-hayvan türüne göre yapılan değerlendirmede bildirimlerde en çok köpeğin (f: 62, % 12.35) kullanıldığı görüldü. Cinsiyet-sisteme göre yapılan analizde kadın ve erkek araştırmacıların

en çok hareket sistemi ile ilgili araştırma konularına (kadın; f: 24, % 24, erkek; f: 65, % 18.90) yöneldiği tespit edildi. Cinsiyet-hayvan türüne göre yapılan analizde kadın ve erkek araştırmacıların bildirimlerinde en çok köpeği (kadın; f: 15, % 12.82, erkek; f: 47, % 12.24) kullandıkları saptandı.

TARTIŞMA

Bu çalışmada çeşitli özellikler açısından bildirilerin sınıflandırılması, belirli yorumlara ulaşmak amacıyla araştırılmıştır. Bununla birlikte, literatürde elde edilen kongre bildiri sonuçlarının karşılaştırılabileceği insan anatomisi veya veteriner anatomi bildirimlerine rastlanılmamıştır. Ancak, Demiraslan ve ark. (7) Türkiye’de veteriner anatomi alanında çalışan bilim insanlarının 1994-2013 yılları arasında bilimsel dergilerde yayımladığı makalelerin analizini yapmıştır.

Bu çalışma Türkiye’de düzenlenen veteriner anatomi kongre bildirimlerinin değerlendirildiği ilk çalışma olmasının yanı sıra, çalışmanın belirli bir zaman aralığını kapsayarak sınırlandırılması bakımından önem taşımaktadır.

Bildiriler, yıl-sistem kriterine göre değerlendirildiğinde en fazla bildirinin 2015 (% 14.7) yılındaki ulusal veteriner anatomi kongresinde sunulduğu görülmekle birlikte sırasıyla hareket (% 20.1), dolaşım (% 17) ve sinir sistemleri (% 15.8) anatomistler tarafından en çok çalışılan sistemler olduğu anlaşılmaktadır. Demiraslan ve ark. (7) ise bilimsel makalelerde Türkiye’de görev yapan veteriner anatomistlerin yayınlarının sırasıyla dolaşım (% 27.88), hareket (% 26.57), ve sinir (% 12.85) sistemlerinde olduğunu bildirmiştir. Aynı çalışmada Demiraslan ve ark (7) 1994 ile 2013 yılları arasında yayımlanan makaleleri incelemiştir. Bu oransal farklılığın, bildirimlerin makale olarak farklı

Tablo 1 Bildirilerin yıl-sistem sınıflandırılmasına göre değerlendirilmesi.

Sistemler	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2011	2013	2015	Toplam	Yüzde
Hareket	17	13	4	9	8	8	10	9	11	89	20,1
Sindirim	6	3	2	5	4	3	2	3	6	34	7,7
Solunum	2	3	2	0	2	1	2	4	5	21	4,8
Dolaşım	7	14	13	10	9	1	9	7	5	75	17,0
Boşaltım	3	1	1	1	2	0	4	2	1	15	3,4
Genital	6	2	2	1	2	0	2	1	3	19	4,3
Sinir	7	8	8	4	5	7	5	12	14	70	15,8
Endokrin	5	2	1	2	2	1	4	1	5	23	5,2
Eğitim	1	2	0	0	7	7	1	8	12	38	8,6
Duyu	3	1	2	2	1	0	1	1	2	13	2,9
Diğer	6	3	2	4	5	4	13	7	1	45	10,2
Toplam	63	52	37	38	47	32	53	55	65	442	
Yüzde	14,3	11,8	8,4	8,6	10,6	7,2	12,0	12,4	14,7	884	100,0

Tablo 2 Bildirilerin yıl-hayvan türü sınıflandırılmasına göre değerlendirilmesi.

Türler		2000	2002	2004	2006	2008	2010	2011	2013	2015	Toplam	Yüzde
Equidae	At	6	6	0	0	1	3	10	5	6	37	7,37
	Merkep	0	1	3	2	3	0	0	2	0	11	2,19
Ruminant	Siğır	5	6	7	5	3	2	6	6	3	43	8,57
	Manda	0	3	2	0	0	0	0	0	0	5	1,00
	Bufalo	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2	0,40
	Karaca	0	0	0	0	0	1	1	1	0	3	0,60
	Ceylan	0	0	2	0	0	0	0	0	2	4	0,80
	Koyun	5	8	2	7	1	2	3	8	3	39	7,77
	Keçi	3	4	2	3	2	3	3	5	3	28	5,58
	Deve	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0,20
Carnivora	Köpek	11	11	7	7	3	3	8	7	5	62	12,35
	Sansar	0	1	0	0	0	0	0	0	2	3	0,60
	Vaşak	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0,20
	Su Samuru	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0,60
	Kırpi	1	2	4	1	0	2	0	2	0	12	2,39
	Porsuk	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,20
	Kurt	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0,20
	Tilki	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0,20
	Aslan	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,20
Kedi	9	10	3	3	1	1	1	3	2	33	6,57	
Laboratuvar Hayvanları	Tavşan	8	4	1	7	6	3	5	4	1	39	7,77
	Rat	2	0	2	1	5	1	3	3	1	18	3,59
	Şişişilla	0	0	0	2	1	0	0	0	1	4	0,80
	Sincap	0	2	1	2	1	1	2	0	0	9	1,79
	Guina pig	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,20
	Kobay	1	5	0	0	0	0	1	0	0	7	1,39
	Siçan	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0,40
	Fare	2	1	1	3	1	1	2	5	2	18	3,59
Aves	Tavuk-Horoz	6	3	2	5	1	3	2	4	3	29	5,78
	Kaz	2	1	1	0	0	0	1	0	1	6	1,20
	Ördek	3	1	0	0	1	0	1	1	1	8	1,59
	Flamingo	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0,20
	Bıldırcın	2	0	0	1	1	1	1	1	3	10	1,99
	Muhabbet kuşu	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0,40
	Balıkçıl kuş	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	0,40
	Baykuş	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0,20
	Atmaca	0	0	0	0	0	0	1	3	1	5	1,00
	Şahin	0	0	1	1	1	1	0	1	4	9	1,79
	Deve Kuşu	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2	0,40
	Hindi	2	0	0	1	5	0	0	0	1	9	1,79
	Keklik	0	0	0	0	0	1	3	0	0	4	0,80
	Leylek	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0,20
	Saksağan	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	0,80
Güvercin	3	0	1	0	0	0	0	1	0	5	1,00	
Sus	Sülün	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2	0,40
	Evcil	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0,20
Balık	Yabani	0	0	0	0	0	0	3	2	3	8	1,59
	Yunus	0	0	0	2	0	0	1	0	0	3	0,60
	Sazan balığı	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0,20
Toplam											502	100,00

Tablo 3. Bildirilerin cinsiyet-sistem sınıflandırılmasına göre değerlendirilmesi

Sistemler	Cinsiyet			
	Kadın	Kadın Yüzde	Erkek	Erkek Yüzde
Hareket	24	24,00	65	18,90
Sindirim	4	4,00	26	7,56
Solunum	5	5,00	18	5,23
Dolaşım	17	17,00	58	16,86
Boşaltım	3	3,00	16	4,65
Genital	7	7,00	13	3,78
Eğitim	1	1,00	37	10,76
Sinir	17	17,00	53	15,41
Endokrin	9	9,00	14	4,07
Duyu	0	0,00	13	3,78
Diğer	13	13,00	31	9,01
Toplam	100		344	

zamanlarda yayımlanması veya her iki çalışmanın farklı zaman dilimlerini ele almasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Yıl-hayvan türlerine göre bildirilerin değerlendirilmesinde, en çok çalışılan hayvan grubunun ruminant’lar olduğu saptanmıştır. (Tablo 2, f: 125, % 24,92). En çok çalışılan üç hayvan türünün ise köpek (f: 62, % 12,35), sığır (f: 43,% 8,57), tavşan (f: 39,% 7,77) ve koyun (f: 39% 7,7) olduğu belirlenmiştir. Bu veriler ruminant çalışma materyallerinin mezbaha kaynaklı olduğu düşünüldüğünde, araştırmacıların temini daha kolay olan hayvanları kullandığı sonucunu düşündürmektedir.

Sistem-cinsiyete göre yürütülen makalelerin sınıflandırılmasında; kadınlar ve erkeklerin en fazla hareket sistemi üzerinde (% 24, % 18,90) çalıştıkları sonucuna ulaşıldı. Bu sonucun hareket sistemini oluşturan (özellikle iskelet-kemik) yapıların kullanıldığı çalışmalarda bulgu alımı aşamasına daha hızlı geçilmesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Sonuç olarak bu çalışmada 2000-2015 yılların arasında düzenlenmiş olan veteriner anatomi kongrelerinde sunulmuş olan bildiriler belirli kriterler dahilinde incelenmiştir. Bulgulara dayalı olarak araştırmacıların eğilimleri tespit edilmiştir. Bu çalışmanın bulgularının önümüzdeki yıllar için bir arşiv verisi oluşturacağı ve genç araştırmacıların çalışmaları ile yönelimlerine ışık tutacağı kanaatindeyiz.

Tablo 4. Bildirilerin cinsiyet-hayvan türüne sınıflandırılmasına göre değerlendirilmesi.

Familya	Tür	Cinsiyet			
		Kadın	Kadın Yüzde	Erkek	Erkek Yüzde
Equidae	At	8	6,84	29	7,55
	Merkep	2	1,71	9	2,34
Ruminant	Sığır	10	8,55	33	8,59
	Ceylan	1	0,85	3	0,78
	Manda	0	0,00	5	1,30
	Bufalo	0	0,00	2	0,52
	Karaca	2	1,71	1	0,26
	Koyun	8	6,84	31	8,07
	Keçi	7	5,98	21	5,47
	Deve	0	0,00	1	0,26
	Kirpi	3	2,56	9	2,34
	Su samuru	0	0,00	3	0,78
Carnivora	Kurt	0	0,00	1	0,26
	Vaşak	0	0,00	1	0,26
	Porsuk	0	0,00	1	0,26
	Aslan	1	0,85	0	0,00
	Sansar	0	0,00	3	0,78
	Tilki	0	0,00	1	0,26
	Köpek	15	12,82	47	12,24
	Kedi	5	4,27	28	7,29
	Tavşan	11	9,40	28	7,29
	Sincap	0	0,00	9	2,34
Laboratuvar Hayvanları	Şişişilla	1	0,85	3	0,78
	Rat	5	4,27	13	3,39
	Guina pig	1	0,85	0	0,00
	Kobay	1	0,85	6	1,56
	Sıçan	1	0,85	1	0,26
	Fare	3	2,56	15	3,91
	Tavuk-Horoz	5	4,27	24	6,25
	Kaz	3	2,56	3	0,78
Aves	Ördek	2	1,71	6	1,56
	Baykuş	1	0,85	0	0,00
	Muhabbet kuşu	0	0,00	2	0,52
	Bıldırcın	5	4,27	5	1,30
	Balıkçıl kuş	2	1,71	0	0,00
	Deve Kuşu	0	0,00	2	0,52
	Flamingo	0	0,00	1	0,26
	Saksağan	1	0,85	3	0,78
	Leylek	0	0,00	1	0,26
	Şahin	2	1,71	7	1,82
	Atmaca	2	1,71	3	0,78
	Hindî	3	2,56	6	1,56
	Keklik	0	0,00	3	0,78
	Güvercin	2	1,71	3	0,78
	Sülün	0	0,00	2	0,52
Sus	Evcil	0	0,00	1	0,26
	Yabani	4	3,42	4	1,04
Balık	Yunus	0	0,00	3	0,78
	Sazan Balığı	0	0,00	1	0,26
Toplam		117		384	

KAYNAKLAR

1. Salazar I. Coming Changes in Veterinary Anatomy: What Is or Should Be Expected? *JVME* 2002;29: 126-130.
2. Ozan C, Kose E. Eğitim Programları ve Öğretim Alanındaki Araştırma Eğilimleri. *SUJE*. 2014; 4: 116-136.
3. Staton-Spicer AQ, Wulff DH. Research in Communication and Instruction: Categorization and Synthesis. *Communicative Education* 1984; 33: 377-391.
4. Cohen L, Manion L, Morrison K. Research methods in education (6th ed.). Routledge, New York, 2007.
5. Apaydin S. 2000-2008 Yılları Arasında Türkiye’de Fizik Eğitimi Araştırmaları. I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Antalya, 2009.
6. Aydın A, Uysal S. Türkiye’de ve Yurt Dışında Eğitim Yönetimi Alanında Yapılan Doktora Tezlerinin Konu, Yöntem ve Sonuçlar Açısından Değerlendirilmesi. *EJER* 2011, 42: 1-14.
7. Demiraslan Y, Aykut M, Gürbüz İ, Özgel Ö. Research and Analysis in the Field of Veterinary Anatomy Between 1994 and 2013 in Turkey. *Kocatepe Vet J*. 2016; 9(1): 1-11.
8. Erdem D. Türkiye’de 2005–2006 Yılları Arasında Yayımlanan Eğitim Bilimleri Dergilerindeki Makalelerin Bazı Özellikler Açısından İncelenmesi: Betimsel Bir Analiz. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi* 2011; 2: 140-147.
9. Goktas Y, Hasancebi F, Varisoglu B, Akcay A, Bayrak N, Baran M, Sozbilir M. Trends in Educational Research in Turkey: A Content Analysis. *Educational Sciences: Theory&Practice* 2012; 12: 455-460.
10. Incekara S. Uluslararası Alanda Coğrafya Eğitimi Araştırmaları ve Türkiye’den Örnekler: Mevcut Durum ve Gelecek Yönler. *Doğu Coğrafya Dergisi* 2009; 21: 123-136.
11. Seçer İ, Ay İ, Ozan C, Yılmaz BY. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Alanındaki Araştırma Eğilimleri: Bir İçerik Analizi. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal* 2014; 5(41): 49-60.
12. Sozbilir M, Kutu H. Development and Current Status of Science Education Research in Turkey. *Essays in Education [Special issue]* 2008; 1-22.